

Lovgivning og Domsafgørelser paa Erhvervslivets Omraade 1940.

Ved Haakan Petersen.

I. Lovgivning.

Arbejdsforhold.

L.¹⁾ Nr. 278 af 30. Maj 1940 om *Foranstaltninger til Fremme af Beskæftigelsen og Arbejdsanvisningen*.

Formaalet søges naaet ved Nedsættelse i Landbokommuner og i Bykommuner, hvor der ikke findes Arbejdsanvisningskontorer, af Udvalg, der i Samarbejde med de offentlige Arbejdsanvisningskontorer skal anvise Arbejdskraft til Landbrug, Gartneri, husligt Arbejde og lign. —

I Foraaret 1940 bestod der nogle Uoverensstemmelser mellem en Række Organisationer af Arbejdsgivere og Arbejdere hovedsagelig paa Land- og Skovbrugets Omraade. Under 3. April 1940 havde Forligsinstitutionen fremsat et Mæglingforslag, men den endelige Afgørelse blev paa Grund af de indtrufne Omstændigheder udsat i 2 Maaneder.

Ved L. Nr. 275 af 30. Maj 1940 bestemtes det, at de Spørgsmaal, der omhandlede i Mæglingforslaget skulde afgøres endeligt og med bindende Virkning for Parterne af en af Statsministeren nedsat *Voldgiftsret*.

Ved L. Nr. 478 af 14. September 1940 ophævedes Forligsinstitutionen (L. af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder), og der oprettedes et *Arbejds- og Forligsnævn* til Behandling af Spørgsmaal om overenskomstnæssige Løn- og Arbejdsforhold, der ikke havde kunnet afgøres ad overenskomstnæssig Vej, hvis Afgørelse ikke ved Lov eller Aftale var henlagt til andre Organer, og som indankedes for eller forelagdes Nævnet fra et i Loven nærmere omhandlet Fællesudvalg bestaaende af Medlemmer af de to Hovedorganisationer.

Boligbyggeri.

Ifølge L. Nr. 153 af 13. April 1938 kunde Indenrigsministeren yde Laan til Kommuner og Boligforeninger til Opførelse af Beboelseshuse m. m., til Parcel- og Rækkehusbyggeri og Forsamlingshuse m. v. samt af en Fond, hvori samtlige Ejendomsskatter af visse Beboelsesejendomme opførte af Kommuner eller Boligforeninger indbetaltes, yde Støtte til børnerige Familier i de nævnte Ejendomme til Nedsættelse af Huslejen.

¹⁾ L. betyder Lov, Bkg. Bekendtgørelse, Lbkg. Lovbekendtgørelse.

Ved L. Nr. 287 af 30. Maj 1940 om Ændring i fornævnte Lov forhøjedes de Beløb, der kunde udlaanes til *Boligbyggeri*; de i Loven omhandlede Beboelsesejendomme fritoges for den paa Bygningerne faldende Skat (undtagen Skatter til Amtskommunen) i 22 Aar, og der aabnedes Adgang til Laan til Omdannelse af større Lejligheder i ældre Beboelsesejendomme til mindre Lejligheder m. m.

Handel, Haandværk og Industri.

Ifølge L. Nr. 99 af 27. Marts 1934 kunde Handelsministeren for at fremhjelpe forbedret Teknik, Omlægning af Drift og Overtagelse af større Leverancer til Udlandet inden for et samlet Beløb af 6 Mill. Kr. yde Garanti for Laan optagne i de nævnte Øjemed og yde Laan til vanskeligt stillede Virksomheder, samt til Fremme af Haandværkets Produktion og inden for et Beløb af 100,000 Kr. yde Garanti for kortfristede, i det nævnte Øjemed optagne Laan og yde Laan, navnlig til Opretholdelse af bestaaende Virksomheder. Til Fremme af Bestræbelserne for Indvinding af nye Omraader for dansk Produktion kunde der endvidere inden for et samlet Beløb af 100,000 Kr. ydes Tilskud til Iværksættelse af Forsøg, teknisk og handelsmæssig Konsultation og Vejledning m. v., og endelig til Fremme af Eksporten inden for et samlet Beløb af 70 Mill. Kr. ydes Garanti for Eksportørers Tratter og mod Tab ved Udsendelse af Varer i Konsignation, Overtagelse af Leverancer til Udlandet m. v.

Denne Erhvervslovgivning blev indledet med L. Nr. 113 af 14. April 1928 om Forberedelse af Foranstaltninger til Fremme af danske Erhvervsinteresser og til Imødegaaelse af ubillig Konkurrence (Dumpingloven), der afløstes af L. Nr. 125 af 15. April 1930 om Foranstaltninger til Fremme af danske Erhvervsinteresser og L. Nr. 65 af 13. Marts 1932 om Forlængelse af sidstnævnte Lovs Gyldighed.

Ved L. Nr. 67 af 31. Marts 1936 og L. Nr. 95 af 31. Marts 1938 forlængedes Gyldigheden af Loven af 27. Marts 1934 med nogle Ændringer. Ved L. Nr. 126 af 15. Marts 1939 ændredes Loven; bl. a. blev Beløbet til Haandværk forhøjet, og der kunde nu ogsaa ydes Laan til Haandværkere til Omlægning af og Frigørelse for tyngende Gældsforpligtelser.

Bestemmelserne er nu afløst af L. Nr. 117 af 30. Marts 1940 om *Foranstaltninger til Fremme af danske Erhvervsinteresser*, hvis Bestemmelser dog i det væsentlige er de samme som i de sidstnævnte Love, kun at Laanenes Afdragstid er forlænget. Loven gælder til Udgangen af Marts 1942. —

Ved L. Nr. 283 af 30. Maj 1940 oprettedes en *Kreditfond til Støtte for Erhvervslivet og Fremme af Beskæftigelsen*.

Formaalet søges opnaaet dels ved Ydelse af Garantier for Laan, der optages i Banker og Sparekasser, dels ved Ydelse af Laan til eller Indskud i Banker og Sparekasser, ved Ydelse af Laan til den kommunale Laanefond (se S. 47) og ved Overtagelse af Kasseobligationer udstedt af »Laanefonden af 1940« (se S. 46). Den samlede Sum af Garantier og Udlaan maa ikke overstige 100 Mill. Kr., Ydelsen af Laan og Garantier kan kun finde Sted til 31. Marts 1942.

Kreditfondens Midler tilvejebringes ved Laan, evt. Laan af Statskassen; i sidstnævnte Fald kan Finansministeren udstede Statsgældsbeviser eller Skatkammerbeviser til Tilvejebringelse af Midler til Laanene. —

Ifølge Lærlingeloven, Nr. 120 af 7. Maj 1937, skal visse Tvistigheder mellem Læremester og Lærling afgøres ved Voldgift, for saa vidt Parterne ikke enes om en anden Fremgangsmaade.

I Bkg. Nr. 255 af 14. Maj 1940 gives der Regler for *Voldgiftsrettens* Virksomhed. —

Ved en Lov af 13. April 1938, der afløste en ældre Lov af 1930, blev der givet Regler for Handel med Godnings- og Foderstoffer samt Grundforbedringsmidler, tilsigtende at skaffe Garanti for Varernes Brugbarhed. Loven giver Forskrifter om Oplysninger, der skal gives ved Varens Salg, om Kvalitet, Oprindelse og Sammensætning. Jfr. Bkg. Nr. 234 af 24. Juni 1939.

Ved L. Nr. 288 af 30. Maj 1940 om Tillæg til fornævnte Lov er der givet yderligere Regler om *Foderstoffer og Foderblandinger*, der betegnes som indeholdende *Vitaminer*, og om *Affaldsprodukter af Havre eller Byg* ved Mel- eller Grynfabrikation, jfr. Bkg. Nr. 402 af 30. Juli 1940. —

Ifølge Næringsloven (Nr. 138 af 28. April 1931) maa *Handelsrejsende for udenlandske Huse* kun drive Virksomhed i København, Købstæderne, Stationsbyer og Handelspladser, der efter Handelsministerens Skøn har købstadsmæssig Karakter og har mindst 2000 Indbyggere. — Fortegnelse over saadanne Pladser findes i Bkg. Nr. 329 af 11. Juni 1940.

Landbrug.

I 1928 oprettedes der ved L. Nr. 109 af 4. April en »Erhvervenes Laanefond«, af hvis Midler der kunde ydes Laan til Ejere af Landbrugsejendomme til Opnaaelse af Akkord (H. T. 1940, S. 48). Ved L. Nr. 142 af 28. April 1931 (ændret ved L. Nr. 293 af 22. November s. A., jfr. Lbkg. Nr. 309 af 1. December s. A.) bemyndigedes Finansministeren til at udvide den Fonden tillagte Kapital, 26 Mill. Kr. (der var tilvejebragt ved Laan optagne af Fonden med Statens Garanti for Forrentning og Tilbagebetaling) med indtil 10 Mill. Kr. til Udlaan til Ejere af Landbrugsejendomme til Opnaaelse af Akkord. Ved L. Nr. 75 af 13. Marts 1933 om Tillæg til fornævnte Lov af 1931 blev der, efter at der ved tidligere Love var givet Moratorier for kortere Tid ad Gangen, aabnet Adgang for Ejere af Landbrugsejendomme til Opnaaelse af Moratorium for et Tidsrum af 3 Aar, hvorhos den Finansministeren ved Loven af 1931 tillagte Bemyndigelse udvidedes til at omfatte indtil 20 Mill. Kr. Ved Lov Nr. 364 af 18. December 1933 blev der givet yderligere Regler for Adgangen til Opnaaelse af Moratorium.

Ved Moratoriet fritoges Skyldneren for Betaling og Forrentning af den af Moratoriet omfattede Gæld i Moratorietiden; men i sidstnævnte Lov bestemtes det, at Fritagelsen for Forrentning ikke gjaldt, hvis der i Løbet af Moratorietiden i noget Halvaar indtraadte en vis Stigning af Gennemsnitspriserne paa Smør og Flæsk.

I Henhold til denne Bestemmelse er der udstedt halvaarlige Bekendtgørelser om *Forrentning af Moratoriegæld* for det forløbne Halvaar. Den sidste af disse Bekendtgørelser er Nr. 28 af 5. Februar 1940, hvorefter der vil være Forrentningspligt for 100 pCt. af Moratoriegælden. —

Som omtalt i H. T. 1940, S. 53, kan der i Henhold til Loven om en Smørordning, Nr. 454 af 22. December 1939, i Stedet for den i Loven omhandlede Smørafgift opkræves en tilsvarende *Afgift af Sødsmælk*. Om en saadan Afgift var der givet Bestemmelser i Bkg. Nr. 370 af 30. December

1937, udstedt i Henhold til L. Nr. 333 af 22. December 1937 om en Smørordning.

Ved Bkg. Nr. 139 af 1. April 1940 gaves der Bekendtgørelsen af 1937 fortsat Gyldighed indtil 31. Oktober 1940. —

Ved L. Nr. 73 af 11. Marts 1933 om Betalingshenstand for Ejere af Landbrugs- og Skovejendomme, Fiskere m. fl. var det bestemt bl. a., at *Paategæld i Landbrugs- og Skovejendomme* ikke kunde fordres betalt forinden 11. December Termin 1934.

I de siden da forløbne Aar er Fristen stadig bleven forlænget, senest ved L. Nr. 289 af 30. Maj 1940 til 11. Juni Termin 1941. —

Ved L. Nr. 390 af 25. Juli 1940 om en *Kornordning* for Høstaaret 1940—41 er Landbrugsministeren bemyndiget til at paalægge Landbrugsejendomme Pligt til at aflevere Korn, jfr. Bkg.erne Nr. 417 af 3. August 1940 og Nr. 490 af 18. September 1940. —

Ved L. Nr. 661 af 17. December 1940 blev der givet et Tillæg til *Guldsaneringsloven* (H. T. 1940, S. 49), der genoptryktes og bekendtgjordes som Lbkg. Nr. 706 af 30. December 1940.

Penge- og Kreditvæsen.

Bkg. Nr. 27 af 27. Januar 1940 giver Forskrifter om *Notering og Depo-nering af Massegældsbreve* tilhørende Legater, Pengefideikommisser, Stiftelser og andre Institutioner, hvis Midler er undergivet offentligt Tilsyn. —

Ved L. Nr. 78 af 15. Marts 1939 (H. T. 1940, S. 56) blev der givet Bestemmelser, som tilsigtede at begrænse Risikoen for Fald i Obligationskurserne i Tiden mellem Planlæggelsen af et Byggeri og Obligationernes Realisation. Foranstaltningerne forudsatte Ændringer i Kreditforeningernes Statuter. Der maatte imidlertid hengaa nogen Tid, inden saadanne Ændringer i eller Tillæg til Statuterne kunde forelægges Generalforsamlingerne til Vedtagelse, og dette i Forbindelse med, at Kreditforeningerne næsten alle forlangte Garanti fra Danmarks Nationalbank eller Sikkerhed i Aktiver, hvori umyndiges Midler kan anbringes, var Aarsagen til, at Loven ikke blev benyttet inden Krigens Udbrud den 1. September 1939.

Af Hensyn til det derefter indtraadte Fald i Obligationskurserne, og for at det Boligbyggeri, der da var i Gang, kunde fortsættes uden alt for stor Risiko, er der ved L. Nr. 61 af 26. Februar 1940 oprettet en *Laanefond for kortfristede Prioritetslaan*, »Laanefonden af 1940«. Af Fonden ydes der Laan til Dækning af Omkostninger ved Byggearbejder, som er paabegyndt efter 1. Januar 1938 og fuldført inden Udgangen af Aaret 1940 (ved L. Nr. 653 af 27. December 1940 ændret til 1941), og til Indfrielse af visse Kredit- og Hypotekforeningslaan.

Laanefonden tilvejebringer de til Virksomheden fornødne Beløb gennem Udstedelse af kortfristede Kasseobligationer samt gennem kortfristede Gældsbrevs-laan. Ifølge Loven af 30. Maj 1940 om Udbyttebegrænsning (se S. 51) skal saaledes en Del af det Beløb, der overstiger det tilladte Udbytte, anbringes i Laan til Laanefonden. Ved det paagældende Lovforslags Fremsættelse var der kun Tale om kortfristede 1. Prioritetslaan; dette ændredes under Lovforslagets Behandling saaledes, at Lovens Titel blev »Lov om en Laanefond for kortfristede Prioritetslaan«.

Heller ikke denne Lov er bleven benyttet i noget stort Omfang. Det var forudsat, at Udlaanene skulde kunne naa 50 Mill. Kr., men i Oktober 1940

var der kun udlaant 5,563,000 Kr. Efter Lovens Vedtagelse er Obligationskurserne nemlig som bekendt steget saaledes, at de byggende har foretrukket den normale Prioritering gennem Kredit- og Hypotekforeninger. Alligevel har man af Hensyn til, at man maa være forberedt paa, at Forholdene hurtigt kan ændres, ved L. Nr. 653 af 27. December 1940 forlængt Ordningens Varighed til Udgangen af 1941. —

Ved L. Nr. 175 af 11. April 1940 bemyndigedes Finansministeren til paa Statskassens Vegne at afslutte Overenskomst om en *Kredit* for indtil 10 Mill. Dollars i *Amerikas Forenede Stater til Muliggørelse og Lettelse af Tilførselen derfra* af forskellige Varer.

Loven blev givet i Anledning af, at De Forenede Staters Regering havde aabnet Adgang til saadanne Krediter for de neutrale Lande. — Krigsmateriel var undtaget paa Forhaand. —

Ved L. Nr. 192 af 20. Maj 1933 om *Udlaan til Kommuner* oprettedes der under Navn af »Kommunernes midlertidige Laanefond« et Institut, der administreredes af »Kongeriget Danmarks Hypotekbank«, og hvis Opgave var at optage og i Tiden til Udgangen af Kalenderaaret 1936 at anvende de ved Laanene fremskaffede Midler til Udlaan til Kommunerne til Udførelse af kommunale Arbejder og til saadanne af private udførte Arbejder, som Kommunerne ønsker at støtte ved Laan. Som Sikkerhed for de af Fonden optagne Laan tjente en Grundfond paa 4 Mill. Kr., der indskødes af Staten.

Den midlertidige Laanefond skulde efter Loven træde i Likvidation med Udgangen af Kalenderaaret 1936.

Ved § 4 i L. Nr. 174 af 16. Maj 1934 om Afvikling af Henstandsnydelser i Kreditforeninger m. m. foretoges nogle Ændringer i Loven, der bl. a. gik ud paa, at Laanefonden ogsaa kunde bevilge Laan til Kommuner til Konvertering af ældre Laan med en Rentefod over 5 pCt. I Henhold til L. Nr. 294 af 29. Oktober 1937 genoptog Laanefonden sin Virksomhed under Navn af »Den kommunale Laanefond«.

Efter Lovens § 3 maatte den samlede Restgæld af Laanefondens Udlaan ikke overstige 48 Mill. Kr., hvoraf mindst 15 Mill. Kr. skulde være forbeholdt Udlaan til Amts- og Sognekommuner.

Ved L. Nr. 375 af 21. December 1938 forhøjedes disse Beløb til henholdsvis 75 Mill. Kr. og 25 Mill. Kr., og ved L. Nr. 284 af 30. Maj 1940 til henholdsvis 100 Mill. Kr. og 35 Mill. Kr. Restgælden af de i Tiden fra Fondens Oprettelse i 1933 til 30. April 1940 ydede Laan androg ifølge Bemærkningerne til det paagældende Lovforslag pr. 30. April 1940 59,535,574 Kr. —

Ved L. Nr. 559 af 31. Oktober 1940 bestemtes det, at der paa Finanslovens § 26 skal optages en *Fond*, »Beskæftigelsesfonden«, til *Afholdelse af Udgifter for Staten til Laan og Tilskud til særlige, beskæftigelsesfremmende Foranstaltninger*.

Finansministeren bemyndigedes ved Loven til at udstede rentebærende Skatkammerbeviser eller Statsobligationer til Dækning af Beskæftigelsesfondens Udlaan og Tilskud samt Renteudgifter og Tab ved Udlaanene. —

Ifølge L. Nr. 110 af 7. April 1936 § 4 er Indenrigsministeren bemyndiget til at udvide *Statens Rentegaranti for de af Husmandskreditforeningerne udstedte Kasseobligationer* til at gælde for 4½ pCt. Obligationer, forsaavidt disse udfærdiges for Laan, stiftede senest pr. 11. December Termin 1940.

Ved L. Nr. 654 af 17. December 1940 ændredes »1940« til »1945«.

Skatter.

Ifølge L. Nr. 110 af 18. April 1910 (med Ændring ved L. Nr. 12 af 23. Januar 1914) om *Indkomstskat til Københavns Kommune* skal der inden 15. Marts afholdes overordentlige Valg til Borgerrepræsentationen, saafremt Budgettets Vedtagelse vil medføre, at der i Indkomstskat maa udskrives et større Beløb end Grundbeløbet — hvorved forstaas det Beløb, der efter den i Loven indeholdte Skala udkommer for hver enkelt Skatteyder — med Tillæg af en Femtedel.

Ved L. Nr. 92 af 20. Marts 1940 blev der givet nye Bestemmelser, som medførte, at Nødvendigheden af »Skattevalg« bortfaldt. —

L. Nr. 95 af 20. Marts 1940 om Udskrivning af *Indkomst- og Formueskatten til Staten* for Skatteaaret 1940—41 tilsigtede bl. a. en Simplificering af Skatteberegningen og Skatteopkrævningen ved, at de 3 særskilte Indkomstskatte til Staten, nemlig ordinær Indkomstskat, Forhøjelse af denne og overordentlig Indkomstskat, blev sammenarbejdede til en enkelt efter en fælles Skala beregnet Skat.

Hvad angaar den overordentlige Skat er Merindkomstskatten opgivet som selvstændig Skatteform, men Merindtægt medfører for Personers Vedkommende en Forhøjelse af Indkomsten. For Selskabers Vedkommende svares den overordentlige Skat i to Rater, »Udbytteraten« (Skat af Udbyttet) og »Restraten« (Skat af Indkomsten som Helhed efter Fradrag af Udbytteraten). Retten til Fradrag af betalt Skat opretholdes i fuldt Omfang for Personers Vedkommende, for Selskabers Vedkommende kun for saa vidt angaar den ordinære Skat med Forhøjelse.

Der indføres endvidere en Indkomstbeskatning af Brugsforeninger i Almindelighed, medens en saadan Beskatning tidligere kun angik saadanne Brugsforeninger, der handlede med andre end Medlemmerne.

Midlertidige Bestemmelser.

L. Nr. 288 af 2. September 1939 og L. Nr. 327 af 22. September 1939 (H. T. 1940, S. 41 og 43) forbliver i Henhold til L. Nr. 88 af 20. Marts 1940 og L. Nr. 115 af 30. Marts 1940 i Kraft til Udgangen af Oktober 1940. —

L. Nr. 280 af 30. Maj 1940 om *midlertidig Fordeling og Regulering af Arbejde*.

Formaalet med denne Lov er at holde et saa stort Antal Personer som muligt knyttet til Erhvervslivet ved Fordeling af det forhaandenværende Arbejde til saa mange som muligt. Dette søges opnaaet ved frivillige Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere om f. Eks. Nedsættelse af den daglige Arbejdstid, ugentlige Fridage, alternerende Arbejdssystem m. v. For saa vidt Overenskomsten godkendes af et dertil oprettet Organ, Arbejdsfordelingsnævnet, ydes der dem, der herved mister noget af deres Arbejde, en nærmere fastsat Godtgørelse. Midlerne dertil tilvejebringes dels ved Tilskud fra Statskassen, dels ved Bidrag fra samtlige Lønmodtagere (derunder dem, der faar Godtgørelsen, og dem, der kommer i Arbejde ved Ordningen).

Ved L. Nr. 655 af 17. December 1940 ændredes Loven saaledes, at Nævnet i visse Tilfælde kan bestemme, at en Arbejdsfordeling skal gennemføres. —

Ved L. Nr. 349 af 29. Juni 1940 ændredes de i *Funktionærloven* (Nr. 168 af 13. April 1938) foreskrevne *Opsigelsesfrister* midlertidigt for saa vidt angaar Virksomheder, der er kriseramte paa Grund af Restriktioner, Kreditindskrænkning, Vare- eller Raastofmangel, svigtende Afsætnings- eller Arbejdsmuligheder eller lignende. Funktionæren kan herefter som Hovedregel opsiges og opsige med 1 Maanedes Varsel til den 1ste i en Maaned. —

Ifølge L. Nr. 60 af 26. Februar 1940 om *Fremskaffelse af indenlandsk Brændsel* kan et af Landbrugsministeren nedsat Brændselsudvalg træffe Beslutning om, at der skal foretages Ekspropriation af Arealer, hvorpaa der findes Brunkulslejer, samt af Brunkulsoplæg m. v., og det bestemmes bl. a., at der til Sikkerhed for Betaling af Gæld, der stiftes hos Stat, Kommune eller private til Igangsættelse eller Forøgelse af Produktion af Tørv, Kul eller Brunkul, kan indrømmes Kreditor Fortrinsret i Produktionen og de hertil anskaffede Maskiner og andet Driftsmateriel med Landbrugsministeriets Samtykke efter nærmere angivne Regler. Fortrinsretten stiftes ved et Pantebrev, der oprettes paa den af Justitsministeriet foreskrevne Formular for Pantebreve i fast Ejendom og lyses efter de derom gældende Regler. —

I L. Nr. 777 af 31. Marts 1937 om Indløseligheden af Nationalbankens Sedler og om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta var der truffet nogle Bestemmelser, der tilsigtede at hindre urimelig Prisstigning som Følge af Importbegrænsning. Disse Bestemmelser afløstes af L. Nr. 158 af 18. Maj 1937 om Prisaftaler m. v., i Henhold til hvilken Lov der blev nedsat et Priskontrolraad.

I de i Henhold til L. Nr. 288 af 2. September 1939 om Foranstaltninger til Sikring af Landets Forsyning med nødvendige Varer m. v. udstedte Bkgr. af 3. September og 19. Oktober 1939 (H. T. 1940, S. 42) blev der truffet yderligere Bestemmelser til Hindring af Prisforhøjelser; disse Bestemmelser sattes imidlertid ud af Kraft ved Bkg. Nr. 156 af 9. April 1940 om *midlertidigt Forbud mod Prisforhøjelser m. v.*

Ved Bkg. Nr. 197 af 24. April 1940 foretoges der en Ændring i sidstnævnte Bkg. vedrørende privates Indkøb. Bestemmelserne er senere afløst af de nedenfor nævnte Bestemmelser.

Paa Grundlag af et af Priskontrolraadet udarbejdet Udkast til Ændringer i Prisaftaleloven og de i øvrigt gældende Prisbestemmelser udkom L. Nr. 306 af 30. Maj 1940 om *Priser m. v.* Efter dennes § 8 er urimelige Priser og Forretningsbetingelser forbudt. Ingen Varepris maa ansættes højere, end hvad der for vedkommende Vare svarer til virkelig medgaaede, nødvendige Udgifter til Varens Indkøb eller Fremstilling samt Forhandling og Transport med Tillæg af en rimelig Nettoavance. Ved Fastsættelsen af Nettoavancen vil der yderligere være at iagttage, at den hverken procentvis eller absolut maa overstige den inden for vedkommende Branche ved Lovens Ikrafttræden ved Salg af et tilsvarende Kvantum af vedkommende Vare sædvanlige Nettoavance. For Tjeneste- og Transportydelser gælder tilsvarende Bestemmelser. Priskontrolraadet kan dog under særlige Omstændigheder tillade yderligere Prisforhøjelser, herunder at ensartede Varepartier, der er indkøbt til forskellige Priser, kan sælges til en Gennemsnitspris.

Loven gælder til Udgangen af Marts 1941; i dette Tidsrum er Loven af 1937 om Prisaftaler sat ud af Kraft.

I Henhold til Loven er der under 11. Juni 1940 udstedt to Bkgr., Nr. 310 om Varesalg og Nr. 311 om *Forbud mod ekstraordinært Opkøb af Varer* og under 29. Juli Bkg. Nr. 410 om *Anmeldelse og Registrering i Henhold til Loven om Priser*.

Ved L. Nr. 652 af 17. December 1940 ændredes Loven bl. a. med Hensyn til Generalomkostninger. —

Ved L. Nr. 406 af 3. August 1940 om *erhvervsøkonomiske Foranstaltninger* ophævedes Valutaloven og L. Nr. 288 af 2. September 1939 om ekstraordinære Foranstaltninger til Sikring af Landets Forsyning med nødvendige Varer m. v. samt L. Nr. 327 af 22. September 1939 om Statens Overtagelse af visse Varer.

Den nye Lov gaar ud paa dels at samle de i de ophævede Love indeholdte Bestemmelser, dels at give nye, jfr. Bkgerne Nr. 424 og 425 af 10. August 1940. Loven gælder til Udgangen af Marts 1941.

Ved L. Nr. 672 af 27. December 1940 blev der givet et Tillæg til Loven.

Bkg. Nr. 480 af 14. September 1940 fastsætter i Henhold til Loven af 3. August 1940 Straf for *Hamstring*, af hvilket Begreb der gives en Definition i Bekendtgørelsen. —

I Henhold til Loven af 3. August 1940 er der ved Bkg. Nr. 429 af 10. August 1940 oprettet et *Direktorat for Vareforsyning* til at bistaa med Administrationen af de Foranstaltninger, der træffes. —

I Medfør af Næringsloven af 28. April 1931 er der ved Bkg. Nr. 92 af 23. Marts 1932 om statsautoriserede Mægleres Virksomhed, Pligter og Ansvar bl. a. givet Regler for Beregning af Mæglerkurtage, som skal følges, naar andet ikke er aftalt.

Ved Bkg. Nr. 263 af 21. Maj 1940 er der foretaget midlertidig Ændring i Reglerne om *Skibsmægleres, Varemægleres og Vekselmægleres Kurtage*. —

I Patentloven (Lbkg. Nr. 192 af 1. September 1936), Loven om Mønstre (Lbk. Nr. 193 af 1. September 1936), Loven om Varemærker (Nr. 101 af 7. April 1936) og Loven om Fællesmærker (Nr. 102 af 7. April 1936) er der foreskrevet forskellige *Frister*, bl. a. f. Eks. *for Betaling af Afgifter*.

Da det paa Grund af de ekstraordinære Forhold kunde være vanskeligt for de paagældende Rettighedsindehavere og Ansøgere at overholde Fristerne, blev der ved L. Nr. 170 af 12. April 1940 givet Handelsministeren Bemyndigelse til at fastsætte Lempelser med Hensyn til Fristerne, jfr. Bkgerne Nr. 331 af 24. Juni, 332 af 26. Juni og 549 og 550 af 31. Oktober 1940 gældende til Udgangen af Marts 1941. —

L. Nr. 481 af 14. September 1940 om *ekstraordinære Foranstaltninger vedrørende Skibsfarten* gaar ud paa en Ændring i den gældende Lov (Nr. 287 af 2. September 1939, H. T. 1940, S. 40), der fastlægger og præciserer Fragtnævnets Kompetence, og optager iøvrigt denne Lovs Bestemmelser i sig. —

Ifølge L. Nr. 691 af 17. December 1940 om Ændring i Loven om *Forsikring af Varer og Fragt mod Krigsfare til Søs* (H. T. 1940, S. 39) kan ogsaa Varer, der forsendes med andet Befordringsmiddel end Skib, forsikres i Krigsforsikringen. —

L. Nr. 23 af 1. Februar 1940 om *Foranstaltninger til Udligning af Misforholdet mellem Landbrugets Eksportpriser og Produktionsomkostninger* gjaldt til Udgangen af Marts 1940 og afløstes af L. Nr. 121 af 30. Marts 1940,

der imidlertid paa Grund af indtrufne Omstændigheder ikke fik nogen Betydning, idet den tog Sigte paa Eksporten til England.

Ifølge fornævnte L. Nr. 121 af 30. Marts 1940 er Handelsministeren bemyndiget til indtil videre at sætte de for *Valutanoteringen* paa Københavns Børs hidtil gældende Regler ud af Kraft og til at meddele Danmarks Nationalbank Autorisation til at foretage Valutanoteringen.

Dette er sket ved Bkg. Nr. 133 af 31. Marts 1940. —

Ved L. Nr. 177 af 13. April 1940 om *Laan til Anskaffelse af Saasæd i Foraaret 1940* blev der aabnet Landbrugere Adgang til at faa saadanne Laan af Statskassen mod Forpligtelse til af Høsten for 1940 at levere Staten et til det indkøbte Kvantum Saasæd svarende Kvantum Brødkorn. —

Til Forebyggelse af, at den Forøgelse af Kreditmidlerne, der bl. a. er en Følge af, at Varelagre, Besætning m. v. under de ekstraordinære Forhold er bleven realiseret i betydeligt Omfang, skulde medføre en Stigning i Priserne paa fast Ejendom, der ikke svarede til Ejendommens Afkastningsevne og de i Ejendommene anbragte Kapitaler, er det i L. Nr. 404 af 2. August 1940, jfr. Bkg. Nr. 451 af 24. August 1940 om *midlertidig Begrænsning af Adgangen til at tinglyse Gæld paa fast Ejendom* bestemt, at saadan Tinglysning ikke skal kunne finde Sted, forsaavidt og i det Omfang Gælden med Tillæg af foranstaaende Hæftelser overstiger Ejendommens Laanegrænse, hvorved ifølge Loven forstaaes 90 pCt., for Landbrugs-ejendomme dog 100 pCt. af Ejendommens Vurderingssum til Ejendoms-skyld med Fradrag af det Beløb, hvoraf der svares Grundstigningsskyld. For Landbrugsejendomme, der pantsættes med Besætning og Inventar, forhøjes Laanegrænsen med 100 pCt. af den ved Skatteansættelsen for Aaret 1940—41 ansatte Værdi af Ejendommens Besætning og Inventar. Indenrigsministeren kan i særlige Tilfælde tillade Tinglysning af Gæld ud over de ovennævnte Grænser. —

Ifølge L. Nr. 89 af 20. Marts 1940 med Bkg. Nr. 131 af 30. s. M. og L. Nr. 544 af 31. Oktober 1940 med Bkg. Nr. 557 af s. D. gælder den i H. T. 1940, S. 40 omtalte Begrænsning af *Udbetaling af Indlaan i Banker og Sparekasser* til Udgangen af Marts 1941. —

L. Nr. 285 af 30. Maj 1940 om Begrænsning af Adgangen til *Udbetaling af Udbytte og Tantième i Aktieselskaber m. v.*

De af Loven omfattede Selskaber m. v. maa ikke under nogen Form som Udbytte udbetale mere end 5 pCt. af det paa Aktiekapitalen m. v. indbetalte Beløb med Tillæg af $\frac{2}{3}$ af, hvad der gennemsnitlig i de 3 sidste Regnskabsaar er udbetalt over 5 pCt. I de ovennævnte Selskaber samt i Kredit- og Hypotekforeninger m. m. maa der ikke som Tantième m. v. udbetales mere end 2000 Kr. med et Tillæg beregnet paa tilsvarende Maade som med Hensyn til Udbyttet.

Fra Bestemmelsen om Tantième kan der gøres Undtagelse for Personer, der er ansat i Virksomheden. Herved er der navnlig tænkt paa Personer, der væsentlig lønnes med Tantième.

Naar Forskellen mellem det tilladte og det sædvanlige Udbytte m. v. en vis Størrelse, skal en Del deraf anbringes i »Laanefonden af 1940« (se S. 46) eventuelt som kortfristede Laan til Statskassen, jfr. Bkg. Nr. 529 af 16. Oktober 1940. —

Ved L. Nr. 345 af 29. Juni 1940 forlængedes Gyldigheden af L. Nr. 325 af

21. September 1939 om midlertidig Ændring af den særlige *Stempelafgift* ved Overdragelse af offentlige Værdipapirer (H. T. 1940, S. 42) til Udgangen af Oktober 1940.

Ved L. Nr. 548 af 31. Oktober 1940, der gælder til Udgangen af Marts 1941, forhøjedes Stempelafgiften. —

I Henhold til L. Nr. 314 af 14. Juni 1940 om Ændring i L. Nr. 342 af 22. December 1937, der ifølge L. Nr. 459 af 22. December 1939 gælder til Udgangen af December 1940 (Valutaloven), er der ved Bkg. Nr. 143 af 2. April 1940, der afløstes af Bkg. Nr. 337 af 25. Juni 1940, givet Bestemmelse om *Ind- og Udførsel af Penge og Værdipapirer* og ved forskellige Bkgr. Bestemmelser om *Overførsel af visse Betalinger til Udlandet ved Indbetaling over Clearing* ved Danmarks Nationalbank og om *Skyldneres Adgang til at frigøre sig for Betalingsforpligtelser* overfor en Række nærmere angivne Lande ved Indbetaling til Nationalbanken (Bkg. Nr. 382 af 16. Juli 1940). —

Ifølge L. Nr. 659 af 17. December 1940 kan der udmøntes *Skillemonter* af Aluminium, lydende paa 5 Øre, 2 Øre og 1 Øre.

(Fortsættes).